

27. novembril on ülemaailmne draama- ja teatrihariduse päev!

IDEA päeva sõnum aastal 2025

Sanja Krsmanović Tasić

IDEA president (2020–2027)

Sel aastal tähistame rahvusvahelist draama- ja teatrihariduse ehk IDEA päeva juba 18. korda. IDEA päeva teemad on aastate jooksul muutunud. Ajal, mil oleme segaduses maailmas valitseva pimeduse ja hävingu pärast, otsustasime valida selle aasta põhiteemaks „Draama ja teater lootuse nimel“, alapealkirjaks „Lootus tegusaks“. Lihtsalt olemisest ja lootmisest praegustel radikaalsetel aegadel ei piisa. Ei saa enam istuda ja oodata paremate aegade tulekut, et probleemid iseenesest lahenevad.

Kirjanik, ajaloolane ja aktivist Rebecca Sonlit kirjutab, et lootus on nii teadvustamata ja tunnetamata embus, kui ka kirves, millega hädaolukorras ukсед maha murda. Filosoofi ja psühhoanalüütiku Jonathan Leari sõnul oleme jõudnud radikaalse lootuse aega. „Radikaalne lootus tähendab võimaluste juurutamist ja ennetavate pingutuste tegemist, et lubadused teoks saaks. See on usk edasiliikumisse, ellujäämisse, vastupanusse ja võitu olukorras, kui pole täpselt teada, kuhu me õieti jõuame kui päralt saame.“

Töö, mida me draama, teatri ja hariduse valdkonnas teeme, tähendab tegelikult tuleviku ümbermõtestamist, maailma ja iseenda taasloomist draamatunni ja teatritegevuse kaudu. Meie töö avab inimesi ja inimese olemust maailmale. Draamaprotsessis on võimalus muutuda ja iseennast muutes muudame maailma. Selle mõju pedagoogidele, õpetajatele, õpilastele ja teatri professionaalidele on ilmselge. Ma rändan erinevates maailmajagudes, reisin IDEA liikmete korraldatud üritustel, konverentsidel, kongressidel ja festivalidel, kus mul on au esineda, paneelides sõna võtta või töötube läbi viia. Hiljuti Ankaras Türgi Kaasaegse Draama Assotsiatsiooni kongressil koosloome teatri töötoas, kus kirjeldasime elukaari ja kaardistasime olulisi sündmusi, märkisid peaaegu kõik osalejad ära aja, mil nad draama ning teatriga kokku puutusid ja kuidas see nende elu muutis. Mõned kirjeldasid seda kui sisemist õidepuhkemist, mõned kui südamerahu ja loovuse ülesleidmist, mõned kui eneseväljendust, vastupanu ja parema tuleviku loomist.

Bukarestis UNATCi korraldatud konverentsil ütles üks noor ema, et kui ta nägi oma lapsi draama- ja teatritunnis esinemas, oli tunne, nagu näeks ta neid esimest korda sellistena, nagu nad tegelikult on. Draama- ja teatriharidus aitab meil eneseni jõuda ja tundma õppida maailma, milles elame. Sel on proaktiivne mõju reaalsust muuta, juba iga töötoa, tunni, protsessi või teatritegemise käigus. Ainus viis olevikku muuta on kujutleda tulevikku, milline see tegelikult välja näha võiks.

Õpetajad, juhendajad, draama- ja teatripraktikud, pingutame ka selle nimel, et heita valgust meile endile, teha meid nähtavaks, tuua esile meie tegevuse tugevus ja võimekus ning anda sellega inimkonnale selgust, lootust ja muutuste valgust. Hariduse, elu ja inimkonna keskmesse jõudmiseks tuleb meil muuta valitsevat marginaliseerumise paradigmat. Meie kätes on olulised oskused, mis on inimestele ellujäämiseks ja arenguks vajalikud, meil on võime seista silmitsi tehisintellekti ja digitaliseerimise tumedama poolega, samal ajal kasutada ära ka selle häid külgi, et seista draamatöö eest, mis nõuab füüsilist kohalolekut ja kehalisi praktikaid.

Tuleb veenda maailma, et kui meid marginaliseerida, aheneb ka heaolu ja sisemise kasvu potentsiaal ning võimalus töötada hinge kallal. Hinge ökoloogia vajab samaväärset tähelepanu kui ökoloogia meid ümbritsevas maailmas. Inimese sisemaailm on habras, aga kohati must ning nii paljude tegurite poolt pimestatud.

Draama- ja teatrihariduse rolli ja võimekust tuleb kindlalt ja kannatlikult väljendada, et kõik seda tunneksid. Tuleva aasta kunstihariduse nädalal kasutame mõjukamat sõnumit, sest otsustasime, et me enam ei küsi, vaid nõuame. Sõnades peitub energia. Me enam ei kummarda, vaid jätkame lootuse loomist tegudega, igas tunnis, igas töötoas, iga kord, kui töötame draama, teatri ja hariduse vallas.

Me ei alistu, vaid loome lootust tegudega!

UNESCO kunstinädala sõnum*

Meie, kunstihariduse õpetajad, kõikidest kunstivaldkondadest, ei alistu! Oma vahenditega käsitleme sotsiaalse õigluse ja kliimaõigluse küsimusi, edendame empaatiat ja mõistmist. Seistes silmitsi globaalse vägivallega - me ei alistu! Meie tagame dialoogi, leppimise ja kaasatuse suurendamiseks vajaliku kunstilise väljenduse võimaluse. Seistes silmitsi praeguse bipolaarsuse, rassismi ja ksenofoobiaga, astume nende vastu jõuliselt välja! Me lubame.

* UNESCO all tegutsev kunstihariduse platvorm WAAE kutsub kogu maailma tähistama kunstihariduse nädalat maikuuks kõikvõimalike aktsioonide, sündmuste ja ettevõtmistega.

Tõlge Katrin Nielsen Google' abiga

Allikas <https://ideadrama.org/idea-day-message-2025/>